II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu 10 päivänä heinäkuuta 1995,
jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikan yleislinjoiksi

(95/326/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 103 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

ottaa huomioon rahapoliittisen komitean lausunnon ja

ottaa huomioon Cannesissa 26 ja 27 päivänä kesäkuuta 1995 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston johtopäätökset,

ANTAA TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1. Johdanto

Kesästä 1994, jolloin edelliset talouspolitiikan yleislinjat hyväksyttiin, yhteisön taloudellinen kasvu on vakiintunut. Kuten Yhdysvaltain dollarin heikkenemisen aiheuttama valuuttamarkkinoiden levottomuus kuitenkin äskettäin selvästi osoitti, merkittäviä riskitekijöitä ja talouspoliittisia kysymyksiä on yhä selvittämättä. Jotta varmistettaisiin kasvuodotusten täysipainoinen hyödyntäminen työllisyyden lisäämiseksi ja lähentymisen edistämiseksi, talouspolitiikan on vastattava ilmenneen taloudellisen kasvun tuomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

Tämänhetkiset talouspolitiikan yleislinjat, jotka on laadittu ja hyväksytty Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 103 artiklan 2 kohdan mukaisesti, luovat viitekehyksen talouspolitiikan toteuttamiselle yhteisössä ja jäsenvaltioissa. Ne vahvistavat sekä aiemmissa versioissa ehdotetut tavoitteet että Eurooppa-neuvoston työttömyyden torjumiseksi esittämät johtopäätökset, etenkin Essenin huippukokouksen hyväksymät viisi aluetta, joilla toimenpiteitä on tehostettava. Näiden yleislinjojen täysipainoinen toteuttaminen mahdollistaa lähentymisen vahvistumisen ja hyvien kasvu- ja työllisyysodotusten toteutumisen ja siten pienentää huomattavasti työttömyysastetta sekä osaltaan lieventää yhteiskunnallisen syrjäytymisen ongelmaa.

Nykyisessä tilanteessa tulisi kiinnittää ensisijaisesti huomiota kahteen talouspoliittiseen kysymykseen. Ensiksikin on mahdollista, että taloudellisen kasvun aikaansaama myönteinen vaikutus aiheuttaa "sopeuttamisen laiminlyöntiä". Tämä saattaa ilmetä talousarvion alijäämän suhdanneluonteisen paranemisen vauhdittamana heikkenevänä sitoutumisena korjata kestävällä tavalla julkistalouden rakenteellista epätasapainoa, tai työllisyyden alkaessa elpyä se saattaa heijastua haluttomuutena panna alulle ja toteuttaa niitä toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen työmarkkinoiden epäkohtien poistamiseksi. On tärkeää, että kumpikin näistä "sopeuttamisen laiminlyönnin" muodoista torjuttaisiin tehokkaasti.

Toiseksi, jotkin viimeaikaiset valuuttakurssin muutokset eivät ole pelkästään lisänneet laajenevan inflaatiokehityksen riskiä. Ne ovat myös myötävaikuttaneet sisämarkkinoiden toiminnan häiriöiden syntymiseen vaarantaen taloudellisen yhdentymisen myönteiset saavutukset. Nämä valuuttakurssien muutokset, jotka eivät vastaa talouden tunnuslukuja, vaikuttavat haitallisesti kaikkiin jäsenvaltioihin.

On selvää, että yhteisön talouspolitiikan tärkeimpiä tavoitteita on oltava talouden tunnuslukuja vastaavien vakaiden valuuttakurssien edellytysten luominen tämänkaltaisten kehitysten välttämiseksi.

Nämä talouspolitiikan yleislinjat vahvistavat edelleen joulukuussa 1993 ja heinäkuussa 1994 hyväksyttyjen yleislinjojen tavoitteet: on tärkeää, että yhteisö ja jäsenvaltiot kääntävät tämänhetkisen elpymisen keskipitkän aikavälin vahvaksi, kestäväksi kasvuksi, joka ei edistä rahan arvon alenemista, ja joka antaa arvoa ympäristölle. Tällainen kasvu on tärkeä, jotta työttömyyttä voidaan huomattavasti vähentää ja jotta on mahdollista saavuttaa tarvittava lähentymisaste EMU:n kolmanteen vaiheeseen siirtymisen helpottumiseksi. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää edelleen vakaita, investointeja edistäviä lyhyen ja keskipitkän aikavälin kokonaistaloudellisia puitteita, joille on ominaista:

— vakautta edistävä rahapolitiikka, jota ei häiritse epäsuhtainen talousarvio- tai palkkakehitys,

— useimmissa jäsenvaltioissa julkistaloutta lujittavat jatkuvat ponnistelut, jotka ovat yhdenmukaisia niiden lähentymisohjelmien tavoitteiden kanssa,

— nimellispalkkakehitys, joka on yhdenmukainen hintojen vakauttamistavoitteen kanssa; samalla reaaliansiokehityksen olisi oltava tuottavuuden nousua hitaampi, jotta työllisyyttä lisäävien investointien kannattavuus paranisi.

Näitä puitteita täydentävät olennaisesti jäsenvaltioiden talouksien kilpailukyvyn parantamiseksi ja niiden työmarkkinoiden toimivuuden kehittämiseksi tehtävät rakenteelliset uudistukset. Pitkän aikavälin kasvua ylläpitävät, työllisyyttä lisäävät ja lähentymistä voimistavat toimenpiteet ovat keskenään yhdensuuntaisia.

2. Talouspolitiikan yleislinjat

Hintojen ja valuuttakurssien vakaus

Inflaation hidastuminen yhteisössä ja jäsenvaltioissa on edistynyt merkittävästi tämän vuosikymmenen alusta. Komission keväällä julkaisemien ennusteiden perusteella yhdeksän jäsenvaltion inflaation odotetaan asettuvan vuonna 1996 2 ja 3 prosentin välille vuosien 1993 ja 1994 yleislinjojen tavoitteiden mukaisesti ja inflaation ennakoidaan nousevan kahdessa muussa jäsenvaltiossa ensi vuonna hieman tämän vaihteluvälin yläpuolelle.

Hintojen vakauttamista on edelleen jatkettava. Tähän pyritään etenkin kasvattamalla selvästi niiden jäsenvaltioiden määrää, joiden hintojen kehitys on vuoden 1994 yleislinjojen mukainen. Niiden jäsenvaltioiden, joissa inflaation arvioidaan olevan 2 ja 3 prosentin välillä, olisi harjoitettava inflaatiopaineiden uudelleen esille tulemisen estämiseen sekä 2 prosenttia lähestyvään tai sen alle jäävään inflaatioon tähtäävää politiikkaa. Muiden maiden on lisättävä ponnistelujaan, joissakin tapauksissa merkittävästi, mikäli ne aikovat täyttää yleislinjojen tavoitteet.

Valuuttakurssimuutoksilla saattaisi olla huomattavia vaikutuksia lähentymiselle, mitä inflaatioon tulee. Niinpä useimmissa niistä jäsenvaltioista, joissa valuuttakurssi on vahvistunut, inflaation odotetaan hidastuvan kohti lähestymiskriteerejä. Näissä jäsenvaltioissa palkkojen odotetaan useimmissa tapauksissa kehittyvän myös suunnilleen hintojen vakauttamistavoitteiden mukaisesti. On kuitenkin tarpeellista varmistaa, ettei palkkakehitys johda investointien kannattavuuden laskuun, etenkin vientiin suuntautuneilla aloilla. Toisaalta niissä jäsenvaltioissa, joissa valuutta on heikentynyt, hintajännitteet ja inflaation kiihtymisen vaara ovat lisääntyneet. Näissä maissa äärimmäinen varovaisuus on tarpeen. Erityisesti vahvan talouskasvun yhteydessä on tärkeää huolehtia siitä, että tuontihintojen nousu ei aiheuta hinta- ja palkkainflaation noidankehää. Muussa tapauksessa saavutettu uskottavuus, joka perustuu pyrkimykseen kohti vakauttavaa politiikkaa, häviää nopeasti.

Yhdysvaltain dollarin merkittävä heikkeneminen yhdessä ratkaisemattomien rakenteellisten ongelmien sekä joidenkin jäsenvaltioiden epävarmojen julkistalouden ja inflaationäkymien ja muiden epävarmuustekijöiden kanssa ovat johtaneet merkittävään valuuttakurssien epätasapainoon yhteisössä. Valuuttakurssimuutokset, jotka ovat suurempia kuin mitä inflaatioerojen perusteella olisi hyväksyttävissä, ovat vahingollisia kaikille jäsenvaltioille; niissä jäsenvaltioissa, joiden valuutat ovat vahvistuneet, kasvunäkymät, vaikka ovatkin edelleen yleisesti suotuisia, ovat heikenneet, kun taas niissä maissa, joissa valuutat ovat heikentyneet, inflaatio-odotukset lisääntyvät ja niiden korjaamiseen tarvitaan lisäponnistuksia, mikäli keskipitkän aikavälin inflaatiotavoitteet on määrä saavuttaa. Lisäksi sisämarkkinoiden moitteeton toiminta on häiriintynyt, koska liiketoimintaa koskevia päätöksiä saatetaan tehdä vinoutuneiden valuuttakurssien perusteella, mikä antaa vääriä yllykkeitä tietyille eturyhmille.

Etenemällä edelleen kohti vakaata hintatasoa jäsenvaltiot parantavat odotuksia kestävästä valuuttakurssien vakaudesta, joka puolestaan edistää hintatason vakautta. Avainasemassa ovat tässä suhtessa budjettipolitiikka sekä uskottava sitoutuminen julkisen talouden vakauttamiseen. Valuuttakurssien vakaus edesauttaa sisämarkkinoista saatavien etujen täysipainoista hyödyntämistä ja edistää voima-

varojen suuntaamista yhteisössä. Kaikkien jäsenvaltioiden on edelleen käsiteltävä valuuttapolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana Euroopan valuuttajärjestelmän ja, mahdollisesti sen valuuttakurssimekanismin puitteissa.

Terve julkinen talous

Taloudellisen kasvun vakauttamisesta huolimatta näkymät julkisen talouden epätasapainon poistamiseksi ovat edelleen epävakaita ja julkisen talouden lähentyminen on edelleen epäselvää.

Budjettivakauttamisen mittavan edistymisen epäonnistuminen johtaa useissa tapauksissa tilanteeseen, jossa finanssipolitiikan harjoittamista rajoittavat korkeat ja yhä kasvavat korkomaksut. Tämä heikentää myös hintojen ja valuuttakurssien kestävää vakautta, lisää epävarmuutta finanssipolitiikan suunnasta, heikentää talouspolitiikan uskottavuutta. Se myötävaikuttaa talouspolitiikan keinojen tasapainottomaan yhdistelmään ja korostaa rahapolitiikan merkitystä. Keskipitkällä aikavälillä jatkuvalla julkisen talouden tasapainottomuudella on kielteisiä vaikutuksia talouskasvun ja työllisyyden kehittymiseen. Terve julkinen talous on myönteinen tarjontatekijä, koska se luo mahdollisuuksia veronalennuksiin ja tuotannollisten julkisten investointien kasvuun. Kasvuun ja työllisyysnäkökohtiin pohjautuvat perusteet talousarvion vakauttamiselle ovatkin vähintään yhtä tärkeitä kuin ne, jotka pohjautuvat tarpeeseen parantaa velkatilannetta ja edistää nimellistä lähentymistä. Jos budjettialijäämiä ja velkaantumisasteita ei pystytä alentamaan kestävällä tavalla nyt, suhteellisen voimakkaan kasvun aikana, milloin sitä pystytään alentamaan?

Lähes kaikkien jäsenvaltioiden selkeä tehtävä on varmistua, että kaikki kasvumahdollisuudet käytetään hyväksi julkisen talouden vakauttamiseksi vähentämällä rakenteellista alijäämää. Jäsenvaltioiden olisi myös pyrittävä niin pian kuin mahdollista supistamaan budjettialijäämäänsä alle 3 prosenttiin bruttokansantuotteesta ensimmäisenä askeleena kohti vuoden 1993 joulukuun yleislinjoissa määriteltyä, lähellä tasapainoa olevaa keskipitkän aikavälin tavoitetta. Joissakin maissa eläkejärjestelmän rakenne edellyttää julkisen talouden ylijäämiä.

Tämänhetkisten arvioiden perusteella kaikkien jäsenvaltioiden, mukaan lukien ne, joiden alijäämäennuste tälle vuodelle on alle 3 prosenttia, olisi hyödynnettävä kaikki liikkumavara, joka on tulosta talousarviosuunnitelmat ylittävästä kasvusta tai korkotason laskusta, kiihdyttääkseen talousarvion vakautusta. Tämä on erityisen tärkeää maissa, joissa julkisen velan suhde bruttokansantuotteeseen on korkea. Vaikka valuuttakurssien epävakaisuus vähentäisi talouskasvua tänä vuonna, pyrkimykset kohti lähentymisohjelmien tavoitteita eivät saa heikentyä.

Ennuste vuodelle 1996 osoittaa, että niiden sopeuttamistoimien perusteella, joita julkista taloutta koskevia ylärajoja lähentymisohjelmiinsa sisällyttäneet jäsenvaltiot ovat tähän asti selvästi määritelleet, julkisen talouden tervehdyttämistavoitteita ei yhtenäisesti saavuteta. Useissa tapauksissa tarvitaan sopeuttamisponnistuksia lähentymisohjelmissa määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Komission ennusteiden ja "muuttumatonta politiikkaa" koskevien oletusten perusteella vain seitsemän jäsenvaltion alijäämä on alle 3 prosenttia bruttokansantuotteesta. Tämä korostaa lähentymisohjelmien noudattamisen suurta merkitystä ja tarvetta saattaa ne säännöllisesti ajan tasalle, niin että ne edesauttavat perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

Monissa maissa menojen kasvun hillitsemiseksi tulisi olla ensisijaisesti suositeltava lähestymistapa, koska niiden työllisyysvaikutuksesta huolimatta, verojen korotuksilla ja sosiaaliturvamaksuilla on epäilemättä ylärajansa. Mutta julkisten menojen ja verotuksen järkeistäminen voi myös myötävaikuttaa talouden ja työllisyyden kasvuun. Erityisesti vuoden 1994 yleislinjojen mukaisesti, jäsenvaltioiden olisi mahdollisuuksien mukaan muutettava verojärjestelmiään siten, että ne edistävät työllisyyttä ja että niistä on hyötyä ympäristölle, kun taas julkiset menot olisi suunnattava uudelleen kulutuksesta kohti tuottavuutta lisäävää varainkäyttöä; jälkimmäisen suhteen julkisten investointien vahvistaminen ja investoinnit henkiseen pääomaan tulisi olla ensisijaisessa asemassa. Myös tässä yhteydessä muista kuin palkkakustannuksista johtuvia työkustannuksia tulisi joissakin maissa keventää erityisesti palkka- ja tuottavuusasteikon alapäässä. On kuitenkin tärkeää, että talousarvion alijäämien tarpeellinen leikkaaminen ei vaarannu, minkä vuoksi olisi löydettävä korvaavia lisätuloja.

Julkisen talouden vaikeudet ovat edelleen luonteenomaisia useiden jäsenvaltioiden talouksille. Kreikassa saavutettiin jonkin verran edistystä vuonna 1994. On kuitenkin tärkeää, että julkisen talouden epätasapainoa vähennetään paljon enemmän, jotta edistys kohti lähentymistä ei estyisi. Jotta luottamus talouspolitiikkaan kasvaisi, vaaditaan erityisesti menojen osalta päättäväisiä toimenpiteitä monivuotisissa puitteissa. Italiassa ovat viime vuosina suoritetut valtiontalouden tervehdyttämistoimenpiteet alkaneet tuottaa tulosta. Näitä ponnistuksia olisi jatkettava koko äskettäin julkistetun kolmivuotissuunnitelman täytäntöönpanon ajan. Ruotsi, jolla myös on suuri alijäämä, on juuri hyväksynyt monivuotisen valtiontalouden tervehdyttämisohjelman; sopeutuslinjasta on tarpeellista pitää kiinni. Belgiassa korkea velkaantumisaste edellyttää kattavan ohjelman (Global plan) budjettilinjan toteuttamista, ja kehitystä on jatkettava alijäämän laskemiseksi alle 3 prosenttiin bruttokansantuotteesta myös velkaantumisasteen merkittäväksi vähentämiseksi. Espanjassa ja Portugalissa tarvitaan julkisen talouden lujittamiseksi suurempia ponnistuksia. Kunnianhimoiset finanssi-

poliittiset tavoitteet ovat tarpeen myös Itävallassa ja Ranskassa. Vaikka Suomi ei ole vielä laatinut lähentymisohjelmaansa, ennusteiden mukaan sen finanssipolitiikan tavoitteet ovat kunnianhimoiset; ponnisteluja näiden päämäärien saavuttamiseksi olisi jatkettava. Tanskan, Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan olisi jatkettava julkisen talouden tervehdyttämisohjelmiensa tarmokasta toteuttamista lähentymisohjelmiensa mukaisesti varmistaakseen, että niiden budjetin alijäämä on alle 3 prosenttia vuonna 1996. Julkisen talouden kehitys ja näkymät Saksassa, Irlannissa ja Luxemburgissa osoittavat komission ennusteiden perusteella, ettei niillä ole liiallista julkisen talouden alijäämää. Irlannin velkaantumisasteen ennakoidaan edelleen terveessä tahdissa laskevan, kun taas Luxemburgin julkinen talous jatkaa vankkaa kehitystään.

Sikäli kuin jäsenvaltioiden on noudatettava tiukkaa budjettipolitiikkaa varmistaakseen, että niiden alijäämät ovat alle 3 prosenttia bruttokansantuotteesta, yhteisön olisi suhtauduttava varovasti Eurooppa-neuvoston Edinburghin kokouksessa vahvistamiin rahoitusnäkymiin; nämä näkymät eivät aseta tavoitteita vaan ylärajoja.

Kilpailukyvyn ja kestävän kehityksen edistäminen

Kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä koskevan valkoisen kirjan ehdotusten mukaisesti jäsenvaltiot toteuttavat uudistuksia, joiden tarkoituksena on vahvistaa kasvupotentiaalia sekä kohottaa yhteisön talouksien vireyttä ja kilpailukykyä.

Sisämarkkinoiden tarjoamien mahdollisuuksien täydelliseksi hyödyntämiseksi on tällä hetkellä 92,4 prosenttia yhteisön direktiiveistä saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä; jäsenvaltioiden vaihteluväli on 86,3 prosentista 98,6 prosenttiin. Edistyminen on kuitenkin tarpeen vakuutusalalla, henkisen ja teollisen omaisuuden, julkisten hankintojen, uusien teknologioiden, palvelujen sekä vapaan liikkuvuuden aloilla. Sisämarkkinoiden laajeneminen televiestintään ja energia-alalle on edistynyt hitaasti, kun taas sisämarkkinat kuljetusalalla ovat edelleen epätäydelliset. Lisäksi on edistyttävä kilpailusääntöjen toteuttamisessa, valtionapujen vähentämisessä sekä julkisen sektorin vähentämisessä. Yksityistäminen siinä määrin, kuin jäsenvaltiot näkevät sen päämääriensä mukaisena, voisi edelleen kehittyä jo alkaneeseen suuntaan. Yhteisön tasolla on tehty useita aloitteita. Neuvoston Essenin kokouksen suosituksen mukaisesti on perustettu kilpailukykyä käsittelevä neuvoa-antava ryhmä (Competitiveness Advisory Group) ja se laati Cannesin Eurooppa-neuvostolle kertomuksen yhteisön kilpailukyvystä ja siihen liittyvistä kysymyksistä; lisäksi on perustettu lainsäädäntöä ja hallintoa yksinkertaistava ryhmä (Group for Legislative and Admisistrative Simplification). Yleisen kilpailukyvyn parantamiseksi yhteisön tasolla on tarkasteltu useita kysymyksiä, mukaan lukien pk-yritysten rahoituksen kehittäminen, työvoiman joustavuuden edistäminen sekä ammatillisen koulutuksen tason parantaminen.

Pyrkimyksistä ympäristön suojelemiseksi syntyvät mahdollisuudet kasvuun ja työllisyyden parantamiseen olisi hyödynnettävä kokonaisuudessaan. Talous- ja valtionvarainministerien neuvoston joulukuussa 1995 kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle laatima kertomus taloudellisen kasvun ja ympäristön välisestä riippuvuussuhteista ja sen vaikutuksista talouspolitiikkaan on tässä mielessä erityisen tärkeä.

Yhteisön talouden dynaamisuuden kannalta on tärkeää, että investoinnit elpyvät. Tämä koskee erityisesti investointeja koulutukseen sekä yhteisön perusrakenteisiin, joita tulee kehittää vastaamaan 2000-luvun tarpeita. Euroopan laajuiset verkostot tulisi toteuttaa ja tietoyhteiskuntaa koskeva toimintaohjelma tulisi saattaa päätökseen Lisäksi jäsenvaltioiden toimenpiteiden nykyistä parempi yhteensovittaminen on tärkeää tiede- ja kehitysaloitteiden aktiiviseksi edistämiseksi. Samansuuntaiset yhteensovitetut yhteisötason ja jäsenvaltioiden ponnistelut ovat olennaisia rakennuspuita toteutettaessa työpaikkojen luomisen ja kasvun potentiaalia.

Työllisyys ja työmarkkinat

Mikäli taloudellinen elpyminen jatkuu ennakoituna, suhdannetyöttömyys poistuu vuoteen 1997 mennessä. Tästä huolimatta työttömyyden merkittävän ja asteittaisen vähenemisen jatkumiseksi on tarpeen päästä monivuotiseen voimakkaaseen taloudelliseen kasvuun ja lisätä kasvukapasiteettia uusien työpaikkojen luomiseksi. Monissa jäsenvaltioissa tarvitaan palkoissa voimakkaampaa sektorikohtaista, maantieteellisen alueen ja pätevyyksien mukaista eriyttämistä. Tärkeää osaa ponnistuksista näiden tavoitteiden saavuttamiseksi edustaa entistä aktiivisempi ja tehokkaampi työmarkkinapolitiikka. Sen on pyrittävä kattavalla, integroidulla ja johdonmukaisella ponnistuksella samaan aikaan rakenteellinen muutos koulutusjärjestelmissä, työoikeudessa, työsopimuksissa, sopimusneuvottelujärjestelmissä sekä sosiaaliturvajärjestelmissä koko työmarkkinoiden toimivuuden kehittämiseksi.

Essenissä kokoontunut Eurooppa-neuvosto määritteli valkoisen kirjan puitteissa jäsenvaltioille osoitettaviksi seuraavat viisi ensisijaista aluetta:

— työvoiman työllisyysmahdollisuuksien parantaminen edistämällä ammatilliseen koulutukseen suuntautuvia investointeja,

— työvoimavaltaisen kasvun lisääminen,

— muista kuin palkkakustannuksista johtuvien työkustannuksien vähentäminen,

— työmarkkinapolitiikan tehokkuuden parantaminen,

— niiden toimenpiteiden kehittäminen, joilla autetaan työttömyydestä erityisesti kärsiviä ryhmiä.

Eurooppa-neuvoston Essenin kokous kehotti jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä, jotka on mukautettu niiden omiin erityisoloihin ja laatimaan monivuotisia toimintaohjelmia toimenpidepyrkimysten selvittämiseksi. Nyt on tärkeää, että jäsenvaltiot laativat nopeasti näitä monivuotisia ohjelmia. Kuten Eurooppa-neuvosto Essenin kokouksessa pyysi, neuvosto ja komissio seuraavat tarkasti työllisyyden kehityssuuntia, tarkkailevat jäsenvaltioiden asianomaisia toimenpiteitä ja antavat vuosittain Eurooppa-neuvostolle kertomuksen edistymisessä työllisyysmarkkinoilla joulukuusta 1995 alkaen.

Erilaisia toimenpiteitä on jo toteutettu, mutta kattavampia ja määrätietoisempia ponnisteluja tarvitaan.

Esimerkkejä siitä, miten aktiiviset ja tehokkaammat työmarkkinatoimet edistävät työllisyyden parantamiseen tähtäävän päämäärän saavuttamista, ovat seuraavat:

i) ne parantavat työvoiman työnsaantimahdollisuuksia edistämällä ammatilliseen koulutukseen suuntautuvia investointeja erityisesti pk-yrityksiin, nostavat siten henkisen pääoman tasoa, mikä parantaa kilpailukykyä ja tuotantomahdollisuuksia sekä työvoiman joustavuutta ja uusia mahdollisuuksia,

ii) ne lisäävät kasvun työvoimavaltaisuutta seuraavin keinoin vaikuttamatta kielteisesti itse kasvuvauhtiin:

— työmarkkinaosapuolet selvittävät sopivilla tavoilla, voitaisiinko työllisyyttä edistää kilpailukykyä vaarantamatta innovatiivisilla työjärjestelyillä, kuten työajan uudelleenjärjestelyllä ja työajan uusilla malleilla sekä yhdistämällä työtä ja vapaa-aikaa uusin tavoin,

— työllisyyttä lisäävät kannustimet vähentämällä muista kuin palkkakustannuksista johtuvia kustannuksia erityisesti palkka- ja tuottavuusasteikon alapäässä ilman, että tästä aiheutuu haittaa työmarkkinoiden muille osa-alueille; kokonaistaloudelliselta kannalta tähän täytyy päästä sellaisin keinoin, jotka eivät vaaranna talousarvion alijäämien pienenemistä eivätkä yrityisten kilpailukykyä. Siksi tarvitaan uudistuksia ja tarvittaessa myös vaihtoehtoisia sosiaaliturvan rahoituksen lähteitä.

— uusien työmahdollisuuksien ja työtehtävien kehittämisen edistäminen erityisesti alueellisella ja paikallisella tasolla, esimerkiksi ympäristö- ja sosiaalipalvelujen piirissä.

iii) ne edistävät ihmisten työllistettävyyttä, kun uusia työpaikkoja on saatavilla

— työmarkkinapoliittisen tehokkuuden parantaminen edistämällä joustavuutta ammatillisen ja maantieteellisen liikkuvuuden osalta (erityisen helposti työllistettävissä olevien työntekijöiden osalta),

— niiden toimenpiteiden kehittäminen, joilla autetaan työttömyydestä eniten kärsiviä ryhmiä erityisillä uudelleenkoulutusohjelmilla, joissa keskitytään syrjäytymisestä kärsiviin kohderyhmiin.

Työmarkkinatoimenpiteet, jotka myötävaikuttavat näiden kolmen kanavan hyödyntämiseen, eivät vain täydennä korvaamattomalla tavalla kilpailukyvyn alalla harjoitettavaa makrotalouspolitiikkaa ja rakennepolitiikkaa, vaan myös edesauttavat yhteenkuuluvuuden ylläpitämistä ja vahvistamista, sekä yhteisön sisäistä sosiaalista yksimielisyyttä siinä pitkässä ja vaikeassa prosessissa, jolla pyritään työttömyyden torjumiseen.

Tehty Brysselissä 10 päivänä heinäkuuta 1995.

Neuvoston puolesta

P. SOLBES MIRA

Puheenjohtaja